

צ'און תורני שכ'אוי

בעז'הי"ת

אי'אדלה ששל תנרדו

גליון 559

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל רח' יוסף חיים אור-יהודה ת"ז

פרשת תרומה ה'תש"פ

"וציפית אותו זהב טהור מבית ומחוץ תצפנו"

מבואר שהארון היה זהב מבפנים וזהב מבחוץ, ובתוכו עץ. בספר הפרשה מחכימה כותב לרמוז בזה, ישנם אנשים שמבחוץ מתנהגים למופת, ממש 'לב זהב', מגישים הם עזרה לכל הנצרך, אבל כאשר מגיעים לביתם, פתאום נעשים משהו אחר ושם אינם יודעים להטות שכם ולהגיש עזרה. דבר זה מגונה, כי אדרבה האדם נמדד דווקא לפי התנהגותו בבית, וכפי המובא בשם רבי חיים ויטאל זצ"ל שהמקום האמיתי של תיקון המידות ועידונם הוא ביתו של האדם. מאידך ישנם אנשים שיודעים לעזור רק בבית, לנשותיהם ולבני ביתם, אך לאנשים בחוץ כאילו שכחו שיש מצות חסד. גם זה לא טוב, שהרי כל ישראל אחים, וצריך לעשות חסד עם כל בריה בעולם, גם אם אינו נמנה בדיוק עם בני משפחתו, או עם חוג קהילתו וכדומה. לכן אמר הפסוק "וציפית אותו זהב טהור מבית ומחוץ", שכיון שהמידות הם קודמות לתורה והם ציפוי לארון הרומו על התורה, לומר שבשביל להיות בעל תורה, צריך להיות 'מצופה זהב טהור' שהם מידות טובות, גם 'מבית' כשהוא בביתו, וגם 'מבחוץ' כלפי אנשים אחרים. אמנם האמצע היה מעץ ולא מזהב טהור, לרמז שכל זה רק במידותיו יהיה זהב טהור, אך בעצמו יהא כמו עץ, שלא יהיה בעל גאווה, אלא יהא ענו ויאחו עצמו כעץ פשוט, ורק כך תוכל התורה להיתפס אצלו, כי התורה הולכת רק למי שמקטין את עצמו ומתנהג בענוותנות. וכן כתב החיד"א "הארון היה מצופה זהב מבית ומחוץ, כך תלמיד חכם שהוא כלי מחזיק התורה צריך שהיא תוכו כברו, ואף שיש חומר והוא בשר ודם, צריך להשתדל שהחומר יכלכל את הצורה שכמעט אינו ניכר חומר שבו, כמו הארון שבתוכו עץ ולא ניכר אלה הזהב המצפהו, כך התלמיד חכם על ידי מידות טובות וענוותנותו מבית ומחוץ כמעט מכסה את עצמותו".

שבת שלום

שמשון אליעזר פוקס

אם נשים לב, על כל בניית כלי המשכן הנזכרים בפרשת תרומה, מצווה התורה בלשון יחיד "ועשית", ואילו לגבי הארון, נאמר הציווי בהכללה בלשון רבים "ועשו" - "ועשו ארון עצי שטים וגו'. והסיבה היא, כיון שארון זה הוא ארון הברית, שבו מונחים היו לוחות ושברי לוחות, והוא רומז לתורה כידוע, ולכן רמז לנו הכתוב: "ועשו" בלשון רבים - כולכם תעשוהו ביחד, הציווי מופנה לכל אחד ואחד מישראל. לכל אחד היכולת והזכות להיות שותף בכתר התורה.

שלא ככתר מלוכה וכהונה הרמוזים במזבח ובשלחן, שכדי לזכות בהם צריך ירושה, בכתר תורה היכולת אינה תלויה בנסיבות חיצוניות, ייחוס או מעמד, הדבר תלוי באדם עצמו בלבד, כל אחד בהתאם למצבו, דרכו ויכולתו.

התורה כאמור אינה עוברת בירושה, ואין אדם יחסן בתורה יותר מחברו. אם יאמר אדם: "בן של פועל פשוט אני, לכן פטור אני מלימוד התורה", לא תתקבל טענתו, שהרי בתורה אין ירושה. יתירה מכך, אפילו ממזר תלמיד חכם, קובעת הגמרא שקודם הוא לכהן גדול עם הארץ. הממזר אסור אמנם לבוא בקהל, אך בלימוד תורה חייב הוא ככל אדם, ובמידה ויגיע לדרגת גדול הדור, יש לכבדו בכבוד התורה אפילו יותר מכהן גדול.

זהו המיוחד במצות לימוד תורה - לא חשוב מי אתה, לא משנה מאיפה אתה, לא מעניין מהו עברך, תמיד תוכל להגיע לדרגה הגבוהה ביותר בלימוד התורה.

זמני השבת
הדלקת נרות מוצאי שבת
5:15 6:15
נא לטמור על קדושת הגליון
אין לקרוא בשעת התפילה
ל'ת: 6:51

לעילוי נשמת מו"ר הגאון הגדול אוהב ישראל רבי יעקב בן הרב צבי יהודה אדלשטין זצלה"ה

אָהַל הַהִלְדָּה

סעודת פורים בלילה?

שונה הוא חג הפורים משאר החגים שבידינו, שבכל החגים, מצות השמחה בסעודה היא בין ביום ובין בלילה, מה שאין כן חג הפורים, שאין חיוב לעשות סעודת פורים בלילה, אלא ביום בלבד. ומכל מקום כתבו כמה מרבתינו הראשונים, שיש מצוה לעשות סעודת פורים גם בלילה, כמו שאנו עושים בכל החגים. וכן דעת הגאונים. **ומכל מקום להלכה, עיקר סעודת פורים היא ביום דוקא. ומי שעשה סעודה רק בלילה, לא יצא ידי חובת סעודת פורים**, שנאמר, "ימי" משתה ושמחה. מכאן שיש לעשות את הסעודה ביום. וכשעושים את הסעודה ביום, יש להשתדל לעשותה במקום מואר, ולהרבות בשמחה של מצוה, בדברי תורה, וישמח כל אדם במה שנתן לו ה' יתברך, ושהבדילנו מן התועים, ונתן לנו תורת אמת, וחוקים טובים ומשפטים ישרים ללכת בהם, ולזכות בהם לחיי העולם הבא. ומאחר שהזכרנו כי עיקר מצות סעודת פורים היא ביום, נזכיר מעשה, נשאל **הגאון רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל** משר אחד של הגויים, מדוע אתם היהודים חוגגים את יום הפורים במשתה ושמחה רק ביום, ולא מהלילה כפי שאתם נוהגים בכל החגים? ענה לו הגאון, עד שאתה שואל אותי מדוע אנו מתחילים מהיום, ומשנים ממנהגינו להתחיל מהלילה, אף אני אשאל אותך, מדוע בחג שלכם, שהוא יום לידתו של אותו האיש הנוצרי, אתם מתחילים לחגוג מהלילה, ולא מהיום כפי דרכיכם תמיד? הוסיף לו הגאון, כעת אני אשיב לך על שתי השאלות. אתם, מתחילים לחגוג מהלילה, משום שאת החג שלכם עשה לכם יהודי, הלא הוא אותו האיש "הנוצרי". ואילו אנו, מתחילים מהיום, משום שאת חג פורים עשה לנו גוי, הלא הוא המן הרשע. שמח השר הגוי מתשובתו של רבם של היהודים, המקדש שם שמים בחכמתו.

להערות והארות, הנצח ות,
לעילוי נשמת וכו' 054-8444774
לקבלת העלון במייל נא לכתוב ל:
8444774@Gmail.com

אהל לחידוש חידושים ופנינים לשולחן השבת

"ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי"

הקשה מרן רבי יוסף קארו, ה"בית יוסף", בדרשותיו על התורה: ואיך נדע אם אכן נדבו לבו באמת או שרק מחמת הבושה הוא מתנדב למשכן. כלום יש מכשיר "נדבומטר" שמאבחן זאת? ותירץ שזה מה שאמר הפסוק עצמו: איך נדע אם נדבו לבו? אם הוא צועק "תקחו את תרומתי". אם אין צורך לרדוף אחריו, והוא עצמו בא ומזרז לנטול את ממונו. הרי זה אות ומופת שנדיב לב הוא.

"מאת כל איש אשר ידבנו ליבו תקחו את תרומתי"

מסופר כשהמקובל הרב יצחק כדורי זצ"ל בנה את הישיבה שלו, החל בגיוס תורמים לבניין המפואר. ניגש אליו אחד מהאחים ספרא (שידועים כעשירים גדולים ובעלי לב רחב) ושאל אותו: "מחילה הרב בכמה מדובר? אני אתן את הכל ובלבד שהרב לא יכתת את רגליו..." נדהם האיש לגלות שהרב סרב לקבל ממנו את כל הסכום, בטענה שהוא מעוניין שכולם יהיו שותפים בזכות הזו... כך גם אומר הקב"ה לבני ישראל: "מאת כל איש אשר ידבנו ליבו – תקחו את תרומתי" למרות שבני ישראל יצאו ברכוש גדול ממצרים, והיה ביכולתו של כל אחד מהם לבנות את המשכן לבדו. אולם הקב"ה ביקש לזכות את כולם במצווה החשובה של בניית המשכן משום כך ציווה: "מאת כל איש..."

"ויקחו לי תרומה"

במדרש רבה על פסוק זה אומר: שזה מה שכתוב "כי לקח טוב נתתי לכם תורתו אל תעזבו". ונלאו המפרשים לפרש מה הקשר בין הפסוקים הללו. ובדרך הפשט כתב הרה"ק בעל ה"אמרי חיים" מויזניץ זצ"ל לפרש בדרך צחות, שבאו חז"ל בדברי המדרש להוציא מלבן של אנשים החושבים כי בנתינת צדקה יכול אדם לפטור את עצמו מלקיים שאר מצוות התורה, לכך מזהיר המדרש שאע"פ שקיים "ויקחו לי תרומה" בנדבת הלב, עדיין אין זה פוטרו "תורתו אל תעזבו" דהיינו מלקיים שאר משפטי התורה. (מפי ספרים וסופרים)

"ועשו ארון... אמתים וחצי ארכו ואמה וחצי רחבו ואמה וחצי קמתו"

כל אמות הארון שבורות הן – שתים וחצי, אחת וחצי. זה בא לרמז, כי תלמיד חכם חייב להיות שבור בעיני עצמו; עליו לדעת, כי עדיין עומד הוא במחצית הדרך וטרם הגיע אל השלימות... (הגאון ר' נתן אדלר ז"ל)

אהל המעשה

בתהליך הקמת המשכן שבו ישרה הקדוש ברוך הוא את שכינתו בישראל, נצטוו משה רבינו מפי השם על תבנית המשכן וכליו בפרוטרוט. כל כלי מלמד אותנו לדורות לימודים שונים בעבודת השם, כדי שנזכה להיות ראויים להשראת השכינה. כיוון שנאמרה פרשת המשכן למשה לבדו מפי הבורא, כמעט כל הלשונות בפרשה הם בלשון יחיד - "ועשית", "ונתת". שונה הדבר בציווי העשייה לארון הברית, שבו היו נתונים לוחות העדות, שנאמר בו "ועשו ארון עצי שיטים". המדרש (שמות רבה ל"ד) עומד על שינוי הלשון: "ועשו ארון" - מפני מה בכל הכלים האלה כתיב 'ועשית' ובארון כתיב 'ועשו ארון'? אמר רבי יהודה ב"ר שלום: אמר לו הקב"ה [למשה]: **יבוא הכל ויעסקו בארון**, כדי שיזכו כולם לתורה". כיון שבארון היתה מונחת התורה חייבים שלכולם יהיה חלק בה.

סיפר הרב מרדכי קמינצקי: בשיעור "דף היומי" שנמסר בירושלים השתתף בקביעות יהודי זקן שעלה ארצה מברית המועצות. השתתפותו בשיעור הייתה חידה גדולה: הוא מעולם לא הפסיד שיעור, אך מאידך לא ממש טרח להשתתף בשיעור. יושב היה מכונס על כיסאו ומביט באדישות סביבו. רק דבר אחד היה מפיח בעיניו זיק של חיים לרגעים קצרים. בכל עת שהיה מגיד השיעור מצטט את שמו של אחד מחכמי התלמוד, היה הזקן נעור לחיים ומבטו המרוצה העיד שהוא מחובר לסביבתו.

יום אחד כיסה שלג כבד את ירושלים וההרים שסביב לה. לשיעור הגיעו רק שניים - מגיד השיעור והקשיש הרוסי. זו ההזדמנות, החליט מגיד השיעור, לתהות על קנקנו של האיש, שכן אין טעם למסור את השיעור רק עבורו. "אני רואה שאתה לא מקשיב לתוכן השיעור בדרך כלל", פנה מגיד השיעור בחביבות אל הזקן, "אבל אתה כן מגיב בכל פעם שאנחנו מזכירים שמות תנאים ואמוראים, גם כאלו ששם בכלל לא נשמע כשם של אדם. הייתי מאוד רוצה למסור שיעור בצורה שגם אתה תתחבר אליו - האם תסכים לגלות לי מה מעניין אותך?".

הקשיש חייך והסביר. "אני לא לדעת כמעט עברית", ברר מילים בעברית עילגת. "אני לא להבין שיעור בכלל. מתי אני הייתי חייל במלחמת עולם שנייה ברוסיה, הייתי בצבא אדום. כל בוקר מפקד קורא אותנו למשרד שלו, כל החיילים, שם לנו אקדח בראש ואנחנו להגיד כל שמות של הפוליטיבירו' [המוסד העליון של המפלגה הקומוניסטית ברוסיה]. מי לא יודע להגיד כל שמות - מקבל כדור בראש..."

"אני לא להבין שיעור", חזר הרוסי המבוגר על דבריו ברגש, "אבל אם חייל חייב לדעת כל-שמות של כל-גדולים, אני חייב לבוא כל יום לשיעור כדי ללמוד שמות. לדעת בעל פה רבא, אביי, פלימו, רבי זירא. כולם. זה 'דף יומי שלי', סיכם בפשטות..."

***

בתורה ישנם חלקים רבים. נשמות ישראל חולקו כך שכל אחד יש לו שורש בחלק אחר של התורה. על כל אחד למצוא את ה"דף" שלו, את החלק המיוחד שאליו הוא נמשך בתורה, ובו עליו להשקיע בעמל התורה מתוך חיבור רוחני ושמחה. כל אחד צריך לעסוק בארון כדי שיזכה לתורה. לכל אחד צריך להיות חלק בתורה.

"מאת כל איש אשר ידבנו לבו, תקחו את תרומתי"

בנתינת הצדקה יש כמה סוגי נותנים: יש ששמחים לקראת בואו של הגבאי צדקה ויש כאלה שלא... מרן גאון עוזנו ותפארתנו בעל הבן איש חי זיע"א, היה דורש בעניין הצדקה את הפסוק: "הלוך ילך ובכה נושא משך הזרע, בא יבוא ברינה נושא אלומותיו" וכך היה אומר: יש גבאי צדקה שמגיע לבית אחד, ובעל הבית בוכה לפניו שאין לו ממה לתת, וכי הממשלה לוחצת ודוחקת, ועול הפרנסה קשה מנשוא, וכך בוכה ובוכה עד שנותן לבסוף כסף לצדקה. ויש שמגיע לבית, ומיד כשמפרט את סיבת בואו, שמח בעל הבית ומיד מבקש ממנו לבוא למחרת, וכשבא למחרת מקבל ממנו בעין יפה ונדיבה. זהו שאומר הפסוק, מי שנותן בבכייה, מקבל את שכרו כפי שנתן ולא מקבל יותר אלא "נושא משך הזרע" בלבד. אבל מי שהוא בגדר "בוא יבוא ברינה", שנותן בשמחה ובטוב לבב, אזי שכרו גדול ועצום, וזהו "נושא אלומותיו" ולא יקבל שכר רק כפי מה שנתן. ולפי זה, יש להתייחס למצוות הצדקה ררוד ראש ולא לההלך רה. ונהנה העוההרנה הוא לחח אוחה רשמחה נאומה ורטור לרר

"ויקחו לי תרומה" וגו'

האלשיך הקדוש מקשה, שהיה לו לומר "ויתנו לי תרומה"?

והתשובה: הפסוק מורה לנו לשנות את התפיסה המקובלת בנוגע למתן תרומה. טועה אדם לחשוב שאם הוא נותן תרומה מכיסו, כספו נחסר, בשעה שלפי האמת, הנתינה לתורה וצדקה, היא בראש ובראשונה לקיחה וזכייה. מובן כעת מדוע נאמר "ויקחו" ולא "ויתנו", כיון שלמעשה בנתינת התרומה, לוקחים הם לעצמם. וכפי שדרשו חכמינו ז"ל (תענית ט"ו) על הפסוק "עשר תעשר את כל תבואת זרעך" - עשר בשביל שתתעשר, שכל הנותן מעשרות - מתעשר, וה' יתברך יחזיר לו כהנה וכנהנה.

המשיל זאת רבנו יוסף חיים זצ"ל לאדם שראה לראשונה בחייו איכר הולך בשדה, ומשליך גרעיני חיטה. לעג לו ואמר: "טיפש", אלו חיטים טובות הראויות לאכילה, למה אתה משליכן כך כדומן על פני האדמה... ולא ידע האיש כי מכל גרעין המושלך תצמח שיבולת שלמה. וזהו שנאמר "זרעו לכם צדקה" (הושע י'), הצדקה כמוה כזריעה.

רבנו החפץ חיים ממשיל את הדבר לאיכר פשוט אשר העמיס על עגלתו תבואה משדהו, ונסע למוכרה בשוק שבעיר הגדולה. עם בואו לשוק, עטו על עגלתו רבים אשר ביקשו לקנות את התבואה המשובחת. כשראה האיכר את התקהלות הקונים, חשש שירמוהו ויטלו שקי תבואה ללא תשלום. טיפס אפוא על אבן גדולה, והכריז בקול לעבר הקונים: "מלאו לכם תבואה בשקיתכם, ועל כל שק מלא, הטילו מטבע נחושת לתוך כובעי. כך נדע על כמה שקים עליכם לשלם ליי". הסכימו הקונים והחלו למלא שקים בתבואה. ישירים היו הקונים, ובאמת, כנגד כל שק הטילו לתוך כובעו של האיכר מטבע נחושת.

ראה האיכר מלאי מטבעות נחושת בתוך כובעו, ועיניו הסתנוונו. כשראה שהקונים עסוקים במילוי השקים, לא עמד בפיתוי, והשחיל לתוך כיסו בגניבה כמה מטבעות...

כמה שוטה הוא האיכר - סיים "החפץ חיים" - על כל מטבע נחושת שגנב, הפסיד תשלום בעבור שק תבואה שלם. הוא הרוויח אמנם כמה מטבעות נחושת, אך הפסיד כנגדם סכום גדול פי כמה וכמה.

כך הוא אדם הקופץ ידו ואינו נותן צדקה. בטוח הוא שבכך יחסוך כמה פרוטות, בשעה שלמעשה הוא מפסיד שכר מצווה עצום ורב שיכול היה לקבל כנגד אותן פרוטות ש"חסך". ולהיפך, הנותן צדקה, על כל מטבע שנותן - לוקח שכר הרבה.

**ברכה והצלחה
ובריאות איתנה**

אסף בן אשר ומשפחתו הי"ו

דוד אשר בן איבון ומשפחתו הי"ו

אופיר בן אורה ומשפחתו הי"ו

לרפואה שלימה

אשר בן לאה הי"ו

אורה בת סניורה הי"ו

שיעור בפרשת שבוע

מהרב שמשון פוקס שליט"א

כל יום חמישי

מיד לאחר מנחה

בביכנ"ס אור אבנר

רח' משה דיין קרית הסביונים יהוד

מנחה - בשעה 17:15

"עץ חיים היא למחזיקים בה"
לזכות להצלחה ולבריאות איתנה

טוביה שרבי בן נזימה

ומשפחתו הי"ו

דוד חיים בן עליזה

ומשפחתו הי"ו

אלון כהן בן אורנה

ומשפחתו הי"ו

בית הכנסת "היכל יצחק דוד"
רח' דוד אלעזר 18

תפילת שחרית----- 7:00

מנחה וערבית (סמוכות) ---- 17:15

שיעורי תורה מידי יום אחרי ערבית

יום א' - הרב שמשון פוקס שליט"א

יום ב' - הרב הגאון אברהם הכהן שליט"א

יום ג' - הרב שלום אטלן שליט"א

יום ד' - הרב יעקב אליהו שליט"א

יום ה' - הרב דניאל קמחי שליט"א

בית הכנסת
"עולי בבל"

ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל

שחרית - 5:00

מנין ב' - 7:30

מנחה ערבית - 17:15

שיעורי תורה מידי יום

אחרי ערבית

יום א' ב' ה'

רב בית הכנסת

הרב יהונתן אמדדי שליט"א

יום ג'

הרב שמשון פוקס שליט"א

יום ד'

הרב נאור דרשני שליט"א

יום ה' -

הרב רפאל עגיב שליט"א

בשעה 19:30

לעילוי נשמת הרב יצחק בן זוהרה אלמליח זצ"ל